

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «РЕГІОНАЛЬНА ГЕОЛОГІЯ»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	103 Науки про Землю
Освітня програма	Геологія
Тривалість викладання	Весняний семестр (15 чверть)
Заняття:	4 години на тиждень
лекції:	2 години
практичні заняття	2 години
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=6222>
<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=4033>

Кафедра, що викладає: Геології та розвідки родовищ корисних копалин

Викладач лекцій:

Приходченко Василь Федорович
Професор, док. геол.наук

Персональна сторінка

https://gppkk.nmu.org.ua/ua/kadrovy_sklad/geol104.php

E-mail: prykhodchenko.v.f@nmu.one

Викладач (практичні заняття):

Хоменко Наталія Вікторівна
Старший викладач кафедри

Персональна сторінка

https://gppkk.nmu.org.ua/ua/kadrovy_sklad/geol114.php

E-mail: khomenko.n.v@nmu.one

1 Анотація до курсу

Дисципліна «Регіональна геологія» комплексно вивчає геологічну будову регіонів, країн і материків. Це наука, яка синтезує відомості про стратиграфію, тектоніку, магматизм, геоморфологію, геофізичні особливості і корисні копалини

геологічного регіону. Регіональна геологія є основою для розробки напрямків геологорозвідувальних робіт, прогнозової оцінки територій на різні види корисних копалин, оцінки інженерно-геологічних умов будівництва.

2 Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти компетентностей щодо визначення основних характеристик, процесів, історії геологічних регіонів Землі та аналізу їх складу і будови для використання виявлених закономірностей у геологічних роботах.

Завдання курсу:

–ознайомити здобувачів вищої освіти з принципами структурно-геологічного районування;

–надати знання про основні риси геологічної будови материків, історію їх геологічного розвитку і закономірності розміщення корисних копалин;

–надати знання про геологічну будову, етапи геологічного розвитку і закономірності розміщення корисних копалин території України;

–сформувати у здобувачів вищої освіти вміння встановлювати і обґрунтовувати межі геологічних регіонів, аналізувати їх будову.

3 Результати навчання

В результаті вивчення курсу студенти будуть:

–знати геологічну будову материків і океанів та історію їх геологічного розвитку;

–знати геологічну будову і корисні копалини України, етапи її геологічної історії;

–встановлювати і обґрунтовувати межі геологічних регіонів;

–аналізувати будову геологічних регіонів Землі і розміщення у них корисних копалин;

–аналізувати геологічні і тектонічні карти для аналізу територій.

4 Структура курсу

Лекції:

1 Регіональна геологія як наука.

1.1 Предмет регіональної геології

1.2 Методи регіональної геології

1.3 Геологічні регіони і їх опис

1.4 Принципи тектонічного районування

1.5 Основні тектонічні елементи материків і океанів

2 Геологічна будова Євразії

2.1 Фізико-географічна характеристика Євразії

2.2 Структурно-геологічне районування Євразії

2.3 Докембрійські платформи Євразії

2.4 Складчасті пояси та молоді платформи

2.5 Етапи геологічної історії Євразії

2.6 Регіональні закономірності розміщення корисних копалин

3 Геологія України

- 3.1 Фізико-географічна характеристика
- 3.2 Структурно-геологічне районування
- 3.3 Дніпровсько-Донецький авлакоген і Донбас

4 Геологічна будова Українського щита

- 4.1 Структурно-геологічне районування
- 4.2 Етапи геологічної історії
- 4.3 Геологічна будова Середнього Придніпров'я. Корисні копалини Українського щита. Корисні копалини Середнього Придніпров'я.

5 Геологія Східних Карпат і Криму

- 5.1 Структурно-геологічне районування
- 5.2 Історія геологічного розвитку регіонів
- 5.3 Корисні копалини регіонів

6 Геологія та корисні копалини Африки

- 6.1 Фізико-географічна характеристика
- 6.2 Структурно-геологічне районування
- 6.3 Африкансько-Аравійська платформа
- 6.4 Фанерозойські складчасті області і рифтові зони
- 6.5 Основні етапи геологічного розвитку Африки
- 6.6 Корисні копалини Африки

7 Геологія Південної Америки

- 7.1 Фізико-географічна характеристика
- 7.2 Південноамериканська докембрійська платформа
- 7.3 Фанерозойські структури Південної Америки
- 7.4 Історія геологічного розвитку регіону
- 7.5 Закономірності розміщення корисних копалин на материка

8 Геологія Північної Америки

- 8.1 Фізико-географічна характеристика
- 8.2 Структурно-геологічне районування
- 8.3 Північноамериканська давня платформа
- 8.4 Складчасті структури Північної Америки
- 8.5 Корисні копалини Північної Америки

9 Геологічна будова Австралії та Океанії

- 9.1 Географічне положення
- 9.2 Структурно-геологічне районування
- 9.3 Австралійська докембрійська платформа
- 9.4 Тасманський складчастий пояс
- 9.5 Корисні копалини Австралії

10 Геологія Антарктиди

- 10.1 Географічне положення і природні умови
- 10.2 Історія досліджень
- 10.3 Антарктична докембрійська платформа
- 10.4 Антарктичний складчастий пояс
- 10.5 Корисні копалини Антарктиди

11 Геологія сучасних океанів

- 11.1 Основні структурні елементи океанів
- 11.2 Корисні копалини океанів
- 11.3 Історія геологічного розвитку океанів.

Практичні заняття

1. Складання схеми головних геологічних структур Східноєвропейської платформи
2. Складання схеми тектонічних структур території України
3. Складання геологічних розрізів через Східноєвропейську платформу
4. Складання схеми головних тектонічних структур континентів.

5 Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На лекційних та практичних заняттях обов'язково мати з собою гаджети зі стільниковим Інтернетом. Теоретичний матеріал викладається у вигляді лекцій з застосуванням мультимедійних пристроїв для показу фотоматеріалів, що ілюструють відповідну тему. Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Ofic365.

6 Система оцінювання та вимоги

6.1 Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
0-59	незадовільно

6.2 Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається з оцінок за практичні роботи і оцінок за поточні контрольні роботи. Впродовж вивчення курсу проводиться дві контрольні роботи, кожна з яких оцінюється у 25 балів.

Теоретична частина курсу також може оцінюватися впродовж екзаменаційної сесії за результатами виконання комплексної контрольної роботи або підсумкової тестової роботи, яка містить 20 запитань. Тест знаходиться наприкінці курсу дисципліни на сайті дистанційної освіти. При невірних відповідях на питання тесту оцінка за нього знижується відповідно до кількості таких відповідей.

Максимальне оцінювання:

Теоретична частина	Практична частина	Разом
60	40	100

6.3 Критерії оцінювання практичної роботи

При оцінці виконання практичних робіт враховується їх складність і об'єм, тому різні роботи мають різну максимальну оцінку. Звіти з практичних робіт відсилаються на електронну пошту викладача, не пізніше, як за тиждень до підсумкового контролю.

7. Політика курсу

7.1 Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка". http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2 Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту (student.i.p.@nmu.one).

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень поштової скриньки на Офіс365.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Регіональна геологія» (www.do.nmu.org.ua).

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3 Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4 Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може опротестувати виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.5 Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим.

Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність, безпекова ситуація в регіоні тощо) навчання може відбуватись в онлайн або змішаній формах (в тому числі асинхронно) за погодженням з керівником курсу.

Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації.

7.6 Бонуси

Наприкінці вивчення курсу, перед початком сесії, здобувачу вищої освіти буде запропоновано заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Регіональна геологія». За участь в анкетуванні, науковій роботі, конференціях, семінарах тощо здобувач вищої освіти може отримати додаткові 5 балів (в межах 100 балів).

8 Рекомендовані джерела інформації

Базові

1. Курс “Регіональна геологія”, сайт дистанційної освіти НТУ “ДТ” [Електронний ресурс]. URL: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=2692>
2. Огар В.В. Регіональна геологія : підручник К., 2023. 303 с. [Електронний ресурс]. URL: http://www.geol.univ.kiev.ua/lib/Regional_Geology_2023.pdf
3. Хоменко Н.В. Методичні рекомендації до виконання практичних робіт з дисципліни «Регіональна геологія» для бакалаврів спеціальності 103 Науки про Землю / Н.В. Хоменко, М.Л. Куцевол; Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніпро : НТУ «ДП», 2023. – 27 с.

Додаткові

1. Стратиграфічний кодекс України / Відп. ред. П.Ф. Гожик. К. : Нац. стратиграфічний комітет України, 2012. – 65 с.
2. Державна геологічна карта України: Масштаб 1:200 000. Центральнoукраїнська серія. Аркуш М-36-XXXVI (Дніпропетровськ) / Укл. Шпильчак В.О., Манюк В.В., Сукач В.В., Некряч А.І. (КП Південгеологія, Дніпропетровська КГП). – К. : Вид-во УкрДГРІ, 2007. – 116 с.
3. Prykhodchenko V. F. Predictability of a small-amplitude disturbance of coal seams in Western Donbas //V.F.Prykhodchenko, O.M.Shashenko, O.O.Sdvyzhkova, O.V.Prykhodchenko, V.I.Pilyugin. //Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu, 2020, № 4.- Pages 24-29
4. V. S Savchuk; V. F Prykhodchenko; D. V Prykhodchenko; N. V Khomenko //Influence of the geotectonic regime on property formation of coal in the northern edges of the Donetsk basin. (Вплив геотектонічного режиму на формування властивостей вугілля північних окраїн Донецького басейну) Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu № 5 (12) 2023. p.12-18